Samen naar een levendig, groen en veilig Plein ‘40-’45 voor iedereen

Verhalen van bewoners, bezoekers en ondernemers over een gewenste toekomst

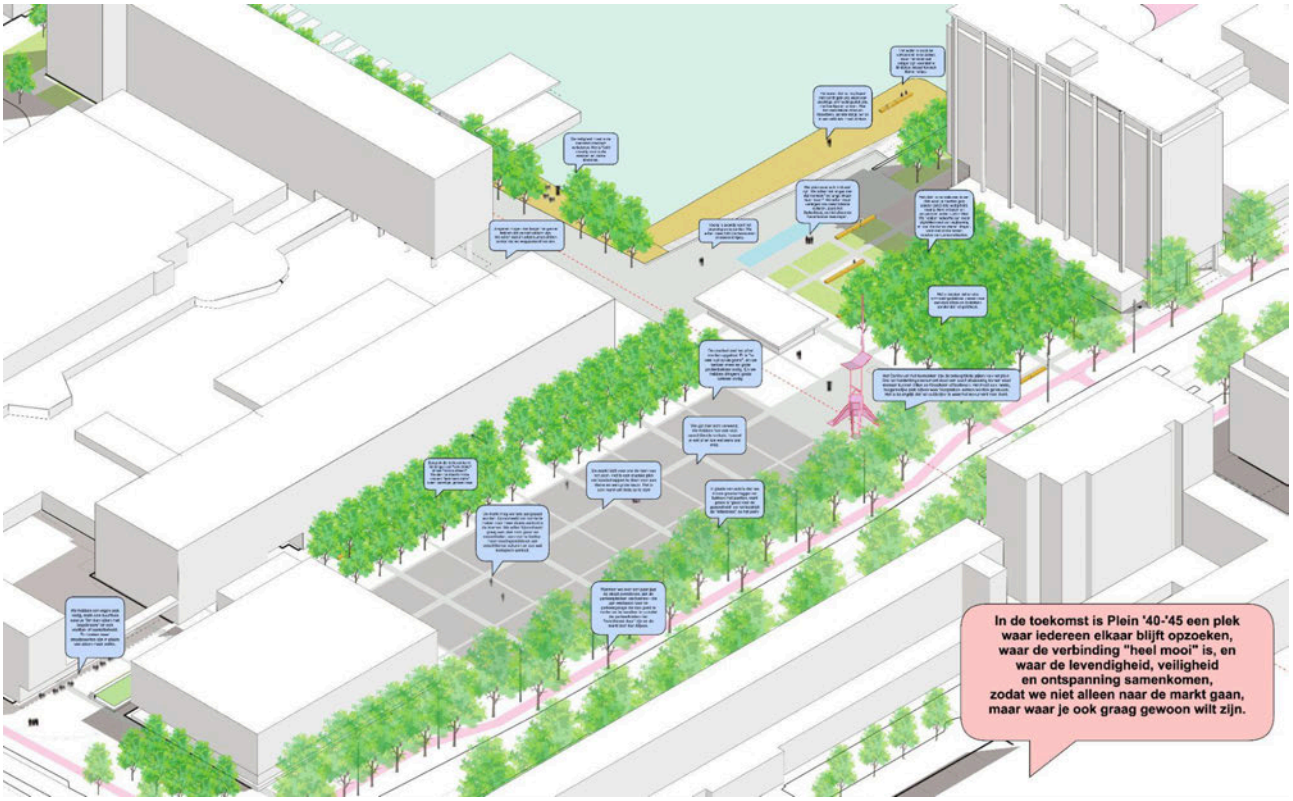

(Bovenstaande kaart met delen uit het overkoepelende verhaal van bewoners, ondernemers en bezoekers is ook als apart PDF bestand aangeleverd voor meer gedetailleerde visuele referentie. De teksten op de kaart zijn geen quotes.)*

Auteurs en onderzoekers: Stby, Paulien Kreutzer, Geke van Dijk, Yesse Roorda
Opdrachtgever: John-Paul Zigenhorn, Gemeente Amsterdam
Datum: 20 januari 2026

Managementsamenvatting

Dit verslag biedt een gedeeld verhaal voor de toekomst van Plein '40-'45, gebaseerd op zes verdiepende gesprekken in de buurt met in totaal 56 personen, voornamelijk bewoners en bezoekers. We hebben gesproken met een heel diverse groep gebruikers: denk aan jonge jongens en jonge meiden, buurtmoeders, bewoners die al lang in de buurt wonen en bewoners die er net naartoe verhuisd zijn. Ook twee marktondernemers hebben hun verhaal gedeeld. We hebben samen met hen diverse en persoonlijke verhalen over het huidige en toekomstige plein verzameld.

Eenduidige kernboodschap

De huidige situatie wordt ervaren als een "kale vlakte" en een "massa stenen", terwijl de gedeelde droom een transformatie naar een "gezellige, groene oase" behelst.

De gezamenlijk verhaal: Een plein dat leeft

De collectieve droom voor Plein '40-'45 is die van een plek die nog meer tot leven komt. De transformatie van een "betonnen kolos" naar een groene oase waar iedereen, ongeacht leeftijd en achtergrond een plek heeft. Waar de markt en de rest van het plein zorgen voor levendigheid zonder overlast. Waar het Carillon een centrale plek heeft, die gekoesterd moet worden.

In de verhalen over de toekomst is meer ruimte voor groene beplanting en plantenbakken die de sfeer bevorderen, verkoeling geven en gezondheid bevorderen. Hiervoor zijn de onder andere parkeerplekken van de oppervlakte verdwenen naar een garage. En het water, momenteel een onderbenutte kwaliteit, fungeert als een meer aantrekkelijke ontmoetingsplek met bankjes en priëlen waar men kan zitten zonder consumptieverplichting.

De markt blijft toegangelijk voor de kleine beurs en evolueert naar een meer diverse opzet, met bijvoorbeeld ook aanbod voor de grote beurs met biologische producten en een breder cultureel aanbod. Tijdens de markt is er plaats voor mensen om te zitten en even te rusten en om elkaar te ontmoeten. Na markttijd transformeert het hele plein naar een multifunctionele ruimte waar terrasjes en avondleven de sociale veiligheid en levendigheid borgen.

De ultieme wens is een inclusief plein waar niemand "los langs elkaar heen leeft", maar waar culturen samenkomen en iedereen—van jongere tot oudere—zich welkom voelt om te ontspannen.

Strategische pijlers voor ontwikkeling van Plein '40-'45

De analyse identificeert drie strategische pijlers voor ontwikkeling:

- ***Fysieke Transformatie:*** Een verandering van grijs beton naar groen en blauw, waarbij beton en tegels plaatsmaken voor vegetatie en het water een actieve verblijfsfunctie krijgt.

- ***Sociale Inclusie & Levendigheid:*** Het plein moet transformeren van een doorgangsgebied naar een inclusieve ontmoetingsplek waar jongeren, vrouwen en diverse culturen zich welkom en veilig voelen.

- ***Economische Vitaliteit:*** De markt blijft het kloppende hart, essentieel voor de betaalbaarheid, maar dient te evolueren in diversiteit en kwaliteit om toekomstbestendig te blijven.

Inhoudsopgave

1. Verhaal van het plein (concept)
2. Inleiding & aanpak Stby
3. Thematische analyse van de verhalen
4. De betekenis van je thuisvoelen op Plein '40-'45
5. Conclusie
6. Aanbevelingen van de onderzoekers
7. Bijlage: samenvattingen van de zes gesprekken

1. Verhaal van het plein vanuit het perspectief van bewoners

Onze droom voor Plein '40-'45 ...
...is die van een plek die volop tot leven komt, niet langer een "kale vlakte" of een "massa stenen". We zien graag een transformatie van een "betonnen kolos" in een gezellige, groene oase.

Wanneer we over een paar jaar de straat oversteken, zijn de parkeerplekken verdwenen—die zijn allemaal verplaatst naar de parkeergarage die dan goed te vinden en te bereiken is —waarbij de parkeerkosten niet "overdreven duur" zijn en de markt toch kan blijven. In plaats van auto's zien we mooie groene heggen met daarachter bankjes, en bakken met planten. Groen is "goed voor de gezondheid" en het bestrijdt de "hittestress" op het plein. We hopen dat er in elk geval veel meer groen is.

Het water, dat nu haast niet wordt gebruikt, zien we graag als een prachtige ontmoetingsplek. Hier kunnen we "even lekker zitten" en ontspannen, met bankjes, prieeltjes en steigers. Het water is mooi en verkoelend in de zomer, maar het moet wel veilig zijn voor kleine kinderen, dus misschien met kleine hekjes.

De markt blijft voor ons de kern van het plein. Het is een cruciale plek om boodschappen te doen voor een kleine en een grote beurs. Het is een markt om trots op te zijn! We zijn hier echt verwend. We hebben hier ook veel verschillende winkels, hoewel je wel af en toe wel eens wat mist. We vrezen dat de markt hetzelfde lot zal ondergaan als de markt in Bos en Lommer, die nu niet meer bestaat. De markt mag wel iets aangepast worden, bijvoorbeeld om ruimte te maken voor meer divers aanbod in de kramen. We willen bijvoorbeeld graag een plek voor garen en naaiartikelen, een warme bakker, meer voedingsmiddelen van verschillende culturen en ook wat biologisch aanbod.

Het Carillon en het herdenken zijn belangrijke pijlers van het plein. Om het herdenkingsmonument past een mooie afbakening waar mensen kunnen zitten en filosoferen of bezinnen. Het moet een

toegankelijke plek zijn waar soms ook toespraken kunnen worden gehouden. Voor sommigen is het nuttig dat het duidelijker is waar het monument voor dient.

Wanneer de markt in de middag klaar is, willen we het plein graag meer multifunctioneel gebruiken. Dan kunnen bijvoorbeeld terrasjes tevoorschijn komen, zodat het ook 's avonds een levendige en bruisende plek is. We willen meer levendigheid dan alleen de winkels en de markt.

Het plein in de toekomst is een plek waar je ook naartoe gaat zonder dat je iets nodig hebt, waar je kunt "ontspannen" en gewoon lekker kunt "chillen". Voor veel dames is het nu al "echt een uitje". We hebben behoefte aan meer afzonderlijke en daardoor veiligere zitplekken, en liefst met een rugleuning, niet van die "grote stenen dingen" die er nu staan. We willen even ongestoord kunnen uitrusten met "al die tassen".

Het plein moet echt inclusief zijn, en een huiskamer bieden voor de hele buurt. We willen niet langer zien dat mensen "los langs elkaar heen leven". We willen graag meer vieringen van verschillende culturen, zoals het Suikerfeest, en niet alleen de Nederlandse feestdagen. Het is belangrijk dat er ook vrije ontmoetingsplekken zijn waar men kan zitten en socialiseren zonder consumptieplicht.

Jongeren mogen niet langer het gevoel hebben dat ze niet welkom zijn op het plein. We willen daar kunnen chillen zonder dat we weggestuurd worden. We hebben een eigen plek nodig, zoals een plek om te sporten (voetbal of basketbal), of een gebouwtje waar je "film kan kijken met begeleiders" of “wat huiswerk kunt doen zonder dat je lastig gevallen wordt door anderen”.

Ten slotte moet de overlast met het afval worden opgelost. Er is "te veel vuil op de grond", en we hebben meer en grotere prullenbakken nodig. Ook is er een structureel tekort aan gratis openbare toiletten.

In de toekomst is Plein '40-'45 een plek waar iedereen elkaar blijft opzoeken, waar de verbinding "heel mooi" is, en waar de levendigheid, veiligheid en ontspanning samenkomen, zodat we niet alleen naar de markt of winkels gaan, maar er ook graag gewoon willen zijn.

**De bovenstaande tekst is een verhaal dat is geschreven met input van alle 54 verhalen Het zijn geen quotes. Echter, de woorden die tussen aanhalingstekens staan zijn letterlijk zo gezegd door de deelnemers aan de gesprekken.*

2. Inleiding & Aanpak

Inleiding

Plein ‘40-’45 ligt in Nieuw-West. Dit plein fungeert als een centraal punt in de wijk, maar de huidige inrichting en het gebruik sluiten niet langer aan bij de behoeften van de gemeenschap. Dit onderzoek richt zich op het ophalen van de geleefde ervaringen en toekomstdromen van de mensen die het plein dagelijks gebruiken.

Het is een groot plein met een drukbezochte markt (5 dagen per week) en wordt gebruikt door bewoners en bezoekers van allerlei pluimage. Een herinrichting van het plein is noodzakelijk voor het verhogen van (verkeers)veiligheid, klimaatbestendigheid (hitte en wateroverlast) en ook om meer mensen uit te nodigen elkaar hier te ontmoeten.

Sinds 2022 liggen er schetsen voor de nieuwe inrichting van het plein. De schetsen zijn gebaseerd op diverse participatie-activiteiten en gesprekken met bewoners en ondernemers (van de markt en de winkels). Dit traject is in 2022 stil komen te liggen. De gemeente wil dit project in de komende periode naar een volgende fase brengen en een voorlopig ontwerp gecombineerd met een Nota van Uitgangspunten in medio 2026 laten vaststellen door het Dagelijks Bestuur van Nieuw-West. De basis voor het herontwerp is een Nota van Uitgangspunten waarover het Dagelijks Bestuur van Nieuw-West medio 2026 een besluit gaat nemen. De verhalen van de gebruikers van Plein ‘40-’45 zijn verrijkend voor deze nota.

De inzichten in dit rapport zijn niet gebaseerd op abstracte beleidsdata, maar op individuele verhalen van deelnemers aan verdiepende gesprekken. Het spectrum van respondenten is breed en inclusief: van jongeren die een plek zoeken om te 'chillen' tot ouderen die veiligheid en rust wensen, en van ondernemers op de markt tot buurtmoeders die de sociale cohesie bewaken. Elke deelnemer heeft zijn of haar persoonlijke visie gedeeld, die samen het fundament vormen voor het overkoepelende verhaal.

Aanpak

De verdiepende gesprekken zijn een onderdeel van de ontwikkeling van de Nota van Uitgangspunten die ten behoeve van de herinrichting van het plein wordt ontwikkeld en in januari 2026 in het dagelijks bestuur van de gemeente wordt besproken. De verdiepende gesprekken zijn dus onderdeel van een programma met ook andere contactmomenten en activiteiten met een gemêleerd gezelschap van gebruikers van het plein. Al deze activiteiten samen moeten inzicht geven in de gebruikers van het plein. Wat voor plein willen we? Hoe gaan we het plein gebruiken? Wat voor functie heeft het plein voor de wijk? Hoe kunnen we de wijk verbinden op het plein? Hoe kunnen we van het plein een ‘huiskamer’ voor iedereen maken?

Stby heeft in november en december 2026 6 verdiepende groepsgesprekken gevoerd met elk ongeveer 6-12 deelnemers. Twee vonden plaats in het glazen huis op het plein met een gemixte groep buurtbewoners en ondernemers. Voor de andere vier gesprekken met specifieke doelgroepen heeft het team van Stby buurtgerichte groepsbijeenkomsten bezocht waarin we welkom waren om een gezamenlijk gesprek te voeren. We wilden specifiek bepaalde groepen bereiken waarvan wij vermoedden dat deze niet op een georganiseerde middag of avond in het glazen huis zouden afkomen, zoals jongeren en buurtmoeders.

De verdiepende gesprekken waren open gesprekken met verschillende gebruikers van het plein. Stby heeft een aanpak gehanteerd waarin we het verkennen van ervaring met de huidige situatie combineren met speculeren over toekomstige gewenste situaties, en we hebben dit op een zeer co-creatieve en collaboratieve manier gedaan. Co-creatie en samenwerking zijn belangrijke ontwerpelementen die we gebruiken om er zeker van te zijn dat we de gebruikers begrijpen voor wie onze opdrachtgevers ontwerpen.

Leeftijdscategorie	**Aantal**
10-25 jaar	22
26-50 jaar	19
50+	15

Geslacht	**Aantal**
Vrouw	37
Man	19

Tijdens een sessie werkten de deelnemers onder leiding van een facilitator van Stby in kleine groepen aan het verkennen van de huidige situatie ('as is') en mogelijkheden voor het verbeteren van de toekomstige situatie ('to be') te verkennen. We moedigen mensen daarbij aan om vanuit hun eigen persoonlijke ervaring te spreken en om algemene uitspraken te vermijden. We hebben daarmee 54 persoonlijke verhalen opgehaald, eerlijke, grappige, mooie en soms kritische verhalen over hoe zij het plein over 2 a 3 jaar het liefst zouden willen gebruiken.

Omdat de gesprekken zijn gemodereerd door een neutrale partij, in dit geval Stby, konden de deelnemers erop vertrouwen dat ze openlijk konden delen wat ze te zeggen hebben. Een ander belangrijk element in dit opzicht is dat de sessies plaatsvinden op 'neutraal terrein', een locatie in de buurt waar iedereen zich gelijk en vrij voelt om zich uit te spreken.

3. Thematische analyse van de verhalen

Uit de analyse van de individuele verhalen (zie bijlagen) komen vier terugkerende thema's op de toekomst van het plein naar voren. Deze vier thema's geven allemaal een transformatie van de huidige staat (omschreven als een "kale vlakte" of "rommelige bijkeuken") naar een "comfortabele woonkamer" beogen.

In dit hoofdstuk worden de verschillende thema's en de bijbehorende vereisten uiteengezet.

Thema 1: De versterkte, kwalitatieve markt & sociale ruggegraat - het hart van de buurt
Dit thema benadrukt dat de markt de economische en sociale kern van het plein is en absoluut behouden moet blijven vanwege de betaalbaarheid en de diversiteit aan producten. De markt moet als een van de beste markten van Amsterdam gekoesterd blijven. Tegelijkertijd moet er een kwaliteitsverbetering komen door het aanbieden van een meer divers assortiment, zoals biologische producten, en het toevoegen van specifieke ontbrekende winkels, zoals een bakker of kraam waar je dingen voor naaiwerk kunt kopen. Een groot deel van de respondenten vindt de huidige omvang van de markt positief. Een ander, kleiner deel spreekt de wens uit om de huidige markt te verkleinen worden (bijvoorbeeld tot de helft of drie dagen per week) om ruimte te maken voor permanente recreatieve functies en een betere verblijfskwaliteit.

De markt bedient een cruciale functie voor minima, maar er is vraag naar een breder aanbod dat verschillende culturen en inkomensgroepen bedient.	*"Ik hoop dat de markt ook een boodschappenplek blijft. Voor de wekelijkse boodschappen... Daar zijn we heel tevreden over. Vooral de diversiteit van de markt en de winkels." — Samira*
Ondernemers zien kansen voor verduurzaming en kwaliteitsimpulsen om het plein aantrekkelijk te houden.	*"Ik zou willen zien dat de markt een hele mooie innovatieve markt is... Groene beplanting waar ook dieren op afkomen, Oer-Hollandse beplanting, dat je vlinders krijgt." — Abdeslam*

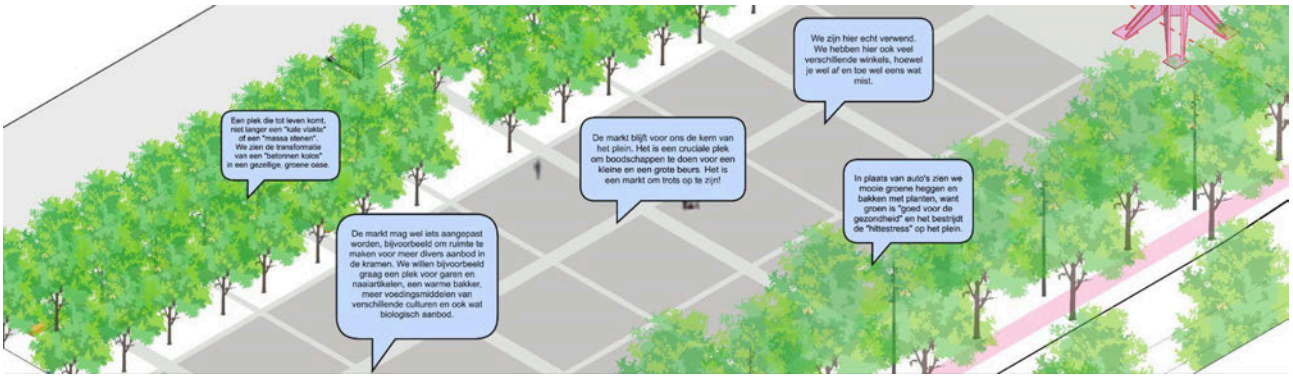

Thema 2: Het veilige, groene en multifunctionele podium

Het plein moet transformeren van een verkeersintensieve en ongezellige ruimte naar een plek waar men wil verblijven, wat een gezellig en prettig "uitje" moet zijn. Het plein wordt een groene, intieme en veilige oase met uitgebreide groenvoorzieningen (bomen, hagen) ter beschutting tegen hitte. Het watergebied moet functioneel en gezellig gemaakt worden met bankjes en steigers. Het plein moet multifunctioneel zijn en ook 's avonds levendig en bruisend zijn. Dit kan door na de markt over te schakelen op horeca (terrassen) en culturele activiteiten (podium voor amateurs).

De belevingswaarde van het plein wordt ondermijnd door fundamentele beheersproblemen rondom afval en veiligheid. De vervuiling wordt omschreven als een "ramp" die het verblijf onaangenaam maakt.	*"Voor mij staan de prullenbakken op één. Het is echt heel erg. Alles is vies bij ons in de buurt. Overal ligt plastic." — Naziha*
Het gebrek aan verlichting en toezicht creëert onveiligheid, vooral in de avonduren. Daarnaast is het gebrek aan gratis toiletten een urgent praktisch probleem.	*"Ik zou me veiliger willen voelen. Het is mijn buurt, al 55 jaar... ik zou wel willen dat wat dingen zouden veranderen." — Ben*
Bewoners ervaren het plein als een "massa stenen" en pleiten voor groen als middel voor intimiteit en recreatie.	*"Het plein is nu een kale vlakte. Het moet meer intimiteit uitstralen. Dat krijg je volgens mij door wat meer groen, en bijvoorbeeld een prieel." — Chris*
Het water wordt gezien als potentieel de mooiste plek van het plein, maar wordt nu nauwelijks gebruikt door een gebrek aan faciliteiten.	*"Ik denk dat het goed zou zijn als er een prieeltje of iets met de steiger komt, zodat meer mensen van het water kunnen genieten." — Fedde*

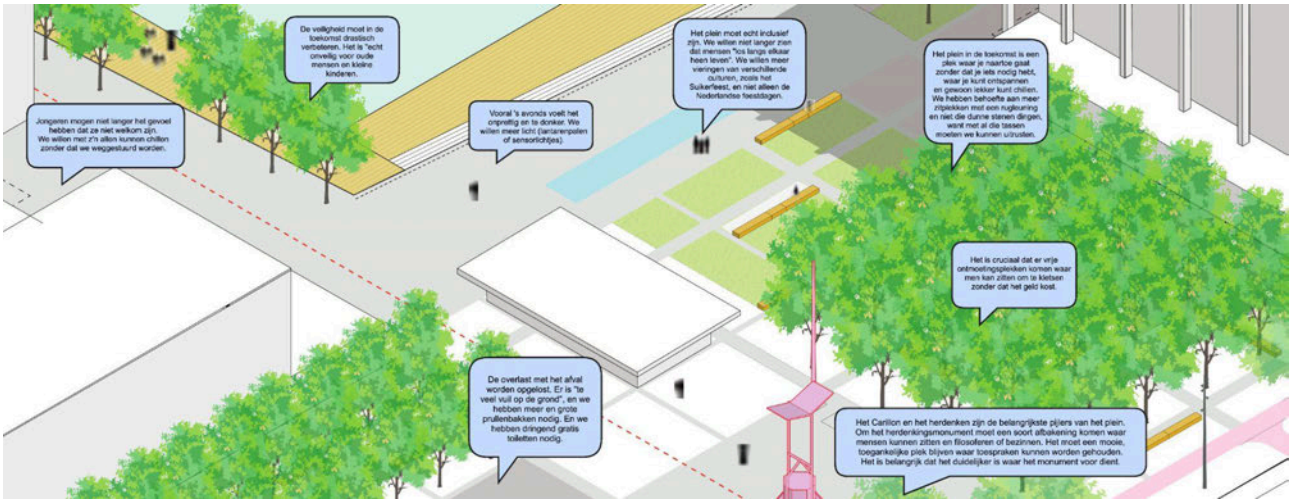

Thema 3: De inclusieve ontmoetingsplek en huiskamer van de Wijk - een plein voor iedereen

Er is een sterke wens voor inclusiviteit, waarbij specifieke doelgroepen zoals jongeren en vrouwen nu ruimte en faciliteiten missen. Dit thema richt zich op het doorbreken van de gesegregeerde aard van de buurt door het creëren van een centrale, neutrale plek waar verschillende culturen en generaties elkaar op een positieve manier kunnen ontmoeten. Er moet een plek zijn waar men kan socialiseren zonder consumptieplicht. Dit wordt bereikt door het faciliteren van diverse culturele vieringen (zoals het Suikerfeest) en het organiseren van gezinsvriendelijke evenementen die de hele buurt bij elkaar brengen. De horeca moet transparanter zijn (minder gesloten gordijnen) om de sociale controle en het veiligheidsgevoel te verbeteren.

Bewoners observeren dat groepen nu langs elkaar heen leven en zoeken naar interventies die interactie stimuleren.

"Ik vind dat mensen van verschillende culturen nu zo los langs elkaar heen leven. Ik zou graag mogelijkheden zien om zowel qua niveau te mixen als in de breedte." — Guusje

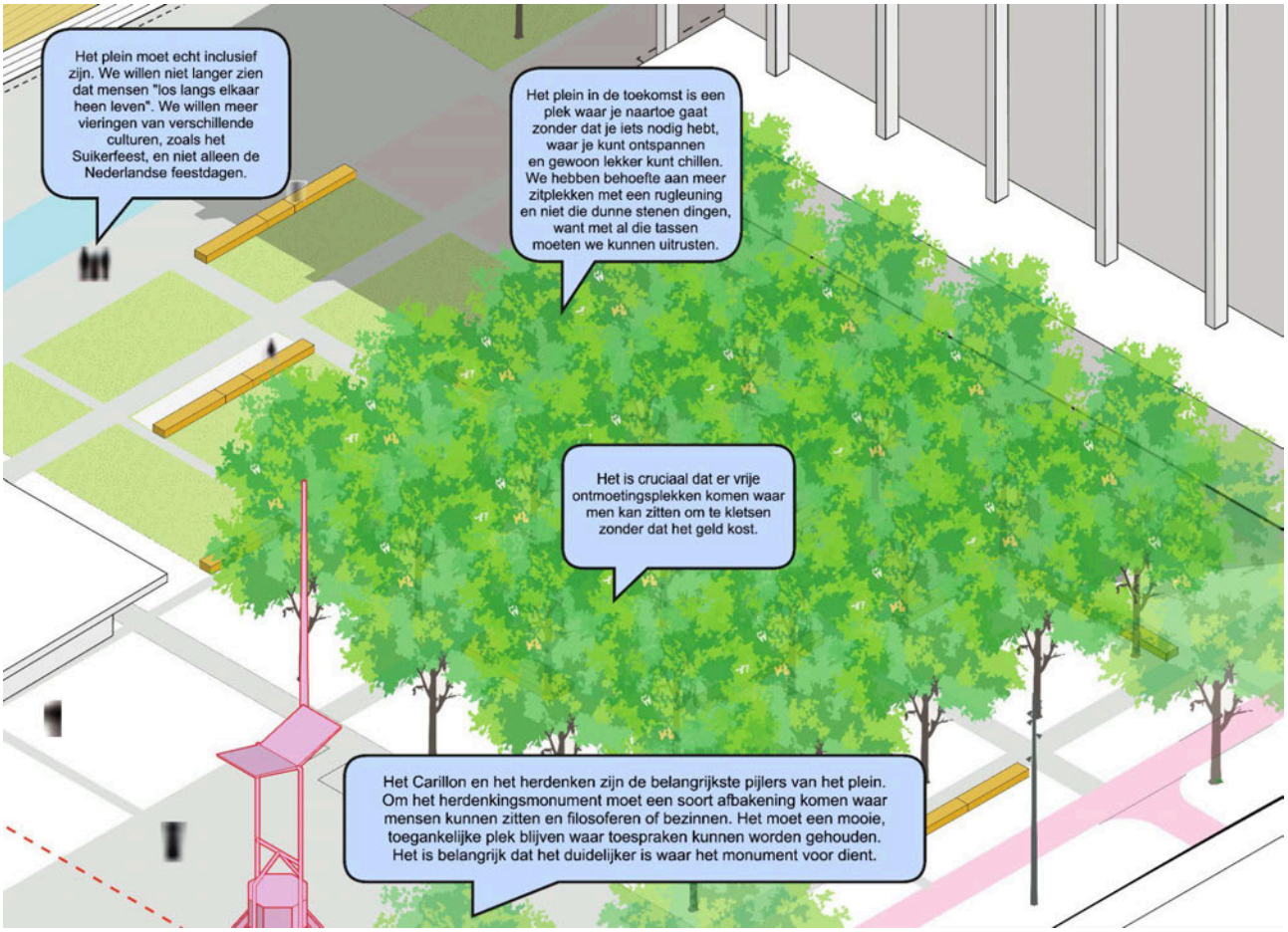

Thema 4: De geaccepteerde chillplek met eigen voorzieningen

Voor jongeren is een succesvolle toekomst die van sociale acceptatie en beschikbaar stellen van toegankelijke voorzieningen.

Jongeren moeten zich geaccepteerd en welkom voelen om samen te komen en te "chillen," zonder door de politie weggestuurd te worden als ze in kleine groepen samenkomen. Dit vereist georganiseerde recreatie, zoals sportvelden (voetbal/basketbal) en een afgesloten gebouwtje/plek (jongerenruimte) op het plein voor activiteiten met begeleiders.

Jongeren voelen zich vaak weggestuurd. Er is behoefte aan legitieme verblijfsplekken en faciliteiten zoals een voetbalveldje of jongerencentrum.

"Om dan een soort voetbalveld te maken op de plein 40 en dat de kinderen even tegen hun moeder zeggen: 'Ja, ik ga even voetballen bij het voetbalveldje'..." — Hamza

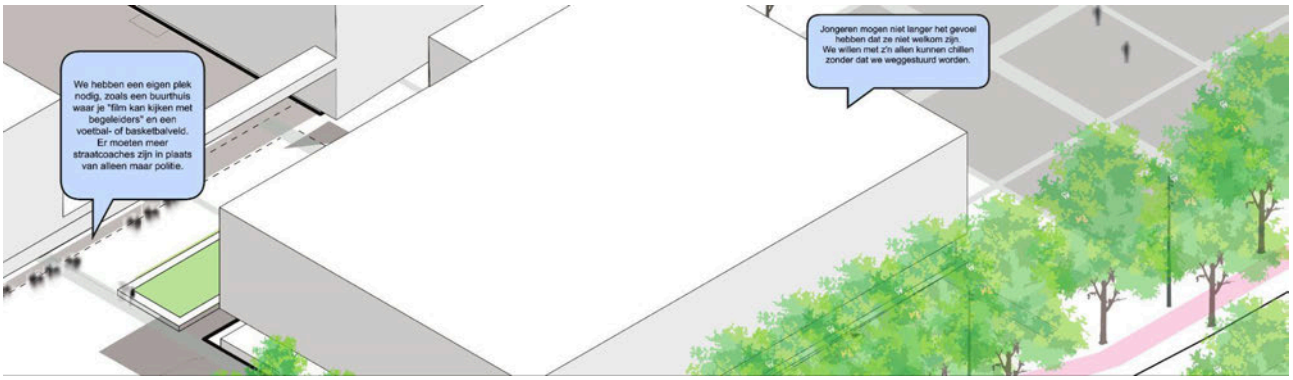

4. De betekenis van"Je thuisvoelen op het plein"

De betekenis van "Je thuisvoelen op het plein" verschilt per gebruiker, maar omvat over het algemeen het ervaren van veiligheid, sociale acceptatie, comfortabele ontspanningsmogelijkheden, en levendigheid in een omgeving die intiem aanvoelt in plaats van een "kale vlakte".

Hieronder een analyse van wat dit betekent voor de verschillende doelgroepen:

Sociale acceptatie en vrijheid (jongeren en oudere jongens)
Voor jongens draait "thuisvoelen" primair om het gevoel geaccepteerd en welkom te zijn, en niet langer als overlast beschouwd te worden.

Wat "thuisvoelen" betekent voor... oudere jongens	Zich niet weggestuurd voelen bij het chillen op bankjes. Vrij kunnen afspreken met vrienden zonder problemen. Oplossingen voor het parkeren van fatbikes, zodat ze niet weggesleept worden of dat ze voortdurend worden aangesproken wanneer ze ermee lopen of rijden.
Wat "thuisvoelen" betekent voor... jongere jongens	Het hebben van eigen, georganiseerde voorzieningen zoals een voetbal- of basketbalveld en een afgesloten plekje of gebouwtje (buurthuis) waar ze binnen kunnen zijn met begeleiders, bijvoorbeeld om film te kijken.

Veiligheid, Rust en Comfort (vrouwen, meiden, ouderen en gezinnen)
Voor gezinnen, vrouwen en ouderen is "thuisvoelen" sterk verbonden met het ontbreken van fysieke en sociale onveiligheid en het gemak om te verblijven.

Wat "thuisvoelen" betekent voor... vrouwen, meiden en gezinnen	Sociale veiligheid in de avonduren, doordat er voldoende verlichting is, en vanwege de zorgen over overlast van groepen (zoals mensen die alcohol drinken bij het glazen huis) of "rare dingen". De bankjes op het plein moeten schoon en netjes zijn, en niet rommelig of onhygiënisch door afval.
Wat "thuisvoelen" betekent voor... ouderen en winkelend publiek	Comfortabele zitplekken (bij voorkeur met rugleuning) op verschillende plekken, zodat men kan uitrusten tijdens het winkelen. Ze moeten zich veilig voelen tegen valgevaar (bijvoorbeeld door gladde bladeren of gevaarlijke stoepen).
Wat "thuisvoelen" betekent voor... algemene verblijvers	Het kunnen genieten van het watergebied, gemaakt voor ontspanning, met bankjes en

	steigers. De beschikbaarheid van gratis, toegankelijke openbare toiletten.

Gezelligheid en Inclusiviteit (gemengde groep)

Thuisvoelen gaat ook over de sfeer en de sociale functie van het plein als ontmoetingsplek.

Wat "thuisvoelen" betekent voor... cultuurliefhebbers	De mogelijkheid om mensen van allerlei culturen en achtergronden te ontmoeten, om zo de tolerantie te verbeteren en het gevoel tegen te gaan dat mensen "los langs elkaar heen leven".
Wat "thuisvoelen" betekent voor... algemene gebruikers	Een levendige en bruisende plek die uitnodigt om er te zijn, zelfs als men niets nodig heeft. Dit wordt bereikt door meer groen en bomen om intimiteit te creëren, zodat het niet langer een "massa stenen" of "kale vlakte" is.
Wat "thuisvoelen" betekent voor... marktbezoekers	Het plein blijft een plek waar boodschappen betaalbaar zijn voor zowel een "kleine als een grote beurs".

5. Conclusie

De analyse van de verhalen toont aan dat Plein '40-'45 een enorm potentieel heeft als het sociale en economische hart van de wijk, mits de transformatie integraal wordt aangepakt. Hoe investeer je als gemeente op de juiste manier in meer sociale contacten en ontmoetingen op het plein op lange termijn zodat het echt 'de huiskamer van de wijk' wordt?

Volgens de deelnemers aan de verdiepende gesprekken zou de gemeente moeten investeren in een combinatie van fysieke transformatie en gerichte sociale programmering. Het doel is om van het plein, dat nu als een "goed gevulde, maar wat rommelige bijkeuken" wordt gezien, een comfortabele "woonkamer" te maken waar men graag verblijft.

De analyse van de verhalen van de gebruikers van Plein '40-'45 onthult dat de wens voor een succesvolle toekomst neerkomt op de transformatie van een puur functionele, verharde ruimte naar een **veilige, groene, en inclusieve sociale hub,** een ware "huiskamer van de wijk"

Hieronder volgen de meest terugkerende thema's en suggesties voor de korte en lange termijn.

De wensen voor het plein concentreren zich rond drie centrale knelpunten: verblijfskwaliteit, veiligheid/inclusiviteit, en de balans tussen handel en recreatie.

1. Transformeer van 'bijkeuken' naar 'woonkamer' (verblijfskwaliteit):
Het plein wordt momenteel ervaren als een "kale vlakte," "massa stenen" of een "rommelige bijkeuken". Er is een sterke wens om deze ruimte te transformeren naar een gezellige en prettige bestemming waar men wil verblijven, niet alleen noodgedwongen boodschappen doet. Cruciaal hiervoor is de toevoeging van uitgebreid groen (bomen, hagen, plantenbakken) om intimiteit, verkoeling en sfeer te creëren, en de functionele promotie van het watergebied.

2. Sociale inclusie en veiligheid voor Iedereen:
Veiligheid, met name in de avonduren, is een cruciaal thema als gevolg van onvoldoende verlichting ("heel donker") en de aanwezigheid van overlastgevende groepen (zoals alcoholgebruikers bij het glazen huis). Voor jongeren is de belangrijkste wens sociale acceptatie en het gevoel welkom te zijn om te "chillen" zonder door de politie weggestuurd te worden. Het plein moet een neutrale ontmoetingsplek worden waar de gesegregeerde bevolkingsgroepen elkaar kunnen ontmoeten zonder consumptieplicht.

3. Behoud en kwaliteitsverbetering van de markt:
De markt is de economische en sociale ruggengraat van het plein, essentieel vanwege de betaalbaarheid en de diversiteit aan producten. De markt moet behouden en gekoesterd blijven. Een groot deel van de respondenten vindt de huidige omvang van de markt positief. Een ander, kleiner deel spreekt de wens uit om de huidige markt te verkleinen worden (bijvoorbeeld tot de helft of drie dagen per week) om ruimte te maken voor permanente recreatieve functies en een betere verblijfskwaliteit.

6. Aanbevelingen van de onderzoekers

Op basis van de zes verdiepende gesprekken kunnen wij een aantal aanbevelingen doen. Hieronder staan een aantal aanbevelingen opgesomd, er zijn aanbevelingen voor de korte termijn en de lange termijn.

Korte termijn (Beheer en leefbaarheid)

De focus ligt op het aanpakken van acute leefbaarheidsproblemen en het verbeteren van de toegankelijkheid:

1. **Afvalbeheer**

Het is belangijk om de afvaloverlast aan te pakken, in het bijzonder het afval van de markt. Een oplossing zou wellicht de plaatsing van meer en grotere afvalcontainers op strategische plekken, in het bijzonder voor marktafval kunnen zijn. Zeker als de wens is van bezoekers om vaker op het plein te zijn is het wenselijk om bijvoorbeeld meer afvalbakken voor etenswaren of statiegeld (tegen muizen) te plaatsen. Ook andere oplossingen kunnen worden onderzocht.

2. **Sociale Acceptatie**

Implementeer een beleid dat jongeren niet langer weggestuurd worden wanneer ze in kleine groepen samenkomen om te "chillen".

3. **Toezicht**

Verhoog de inzet van street coaches en Buurtmoeders (en Buurtvaders) of streetcoaches voor laagdrempelig en lokaal toezicht, met name in de avonduren, omdat zij de buurt en bewoners kennen en kunnen helpen bij het aanspreken van jongeren en het vergroten van de veiligheid, in plaats van alleen politie.

4. **Zitcomfort en Onderhoud**

Zorg voor onderhoud en regelmatige schoonmaak van de bestaande bankjes, en overweeg het tijdelijk plaatsen van enkele losse, comfortabele stoelen met rugleuning.

5. **Basisvoorzieningen**

Zorg voor de installatie en/of reparatie van gratis, toegankelijke openbare toiletten en een werkende gemeentelijke wifi.

Lange termijn (Infrastructuur en culturele ontwikkeling)

Deze suggesties vereisen structurele planning, budgetten en infrastructurele veranderingen:

1. **Multifunctionele pleininrichting**

Door herinrichting van het plein zou er ruimte moeten ontstaan voor een diverser aanbod op de markt en permanente recreatieve functies op het plein. Realiseer uitgebreide groenvoorzieningen om de "kale vlakte" tegen te gaan en plaats bankjes en steigers langs het water. Investeren in uitgebreide groenvoorzieningen (bomen, hagen, plantenbakken) en comfortabele zitjes en priëlen,om intimiteit, verkoeling en een betere sfeer te creëren, wat uitnodigt tot langer verblijf.

Het watergebied functioneel en gezellig maken door het plaatsen van bankjes, steigers/prieeltjes en eventueel cafés/lounges, zodat hier nieuwe ontmoetingsruimtes ontstaan.

Creëer een afgesloten gebouwtje/plek op het plein waar jongeren binnen kunnen samenkomen met begeleiders (een soort buurthuis). Leg concrete sportmogelijkheden aan, zoals een voetbal- of basketbalveld.

Creëren van plekken waar mensen op alle uren van de dag, en zonder consumptieplicht, kunnen samenkomen, wat essentieel is voor brede sociale inclusie.

2. **Veiligheid en Lichtontwerp**

Verbeter de verlichting op en rond het plein aanzienlijk, met zowel functionele als sfeerverlichting, om het gevoel van onveiligheid in de avonden tegen te gaan. Moedig horeca aan om hun gevels opener te maken om de sociale controle te verbeteren.

3. **Verkeerstransformatie**

Geen parkeerplekken meer op het plein. Zorg voor een veilige toegang en duidelijke wegbewijzering naar de huidige parkeergarage. De auto's die het plein op rijden voor laden en lossen worden als zeer hinderlijk ervaren bij het verblijven op het plein, daarvoor moet naar een permanente oplossing wordt gezocht. Geef prioriteit aan voetgangers (ook ouderen die slecht ter been zijn) om de verblijfskwaliteit te verhogen en overlast van verkeer te verminderen. Zorg er tegelijkertijd voor dat parkeren betaalbaar blijft voor marktbezoekers van buiten de stad.

4. **Diversiteit en Programmering**

Stimuleer de vestiging van jongeren georiënteerde kledingwinkels (streetwear) en grotere, algemene ketens om het winkelaanbod te verbreden. Zorg voor levendige avondprogrammering (terrassen, podium voor amateurs) en faciliteer culturele vieringen van diverse bevolkingsgroepen. Zorgen voor een levendige avondprogrammering door horeca met terrassen aan te moedigen die langer open zijn, en door het plein na de markt te gebruiken voor culturele/sociale activiteiten, zoals een podium voor amateurs.

De sleutel tot succes op lange termijn is het handhaven van **de betaalbaarheid van de markt en het parkeren**, om te voorkomen dat het plein dezelfde "doodlopende" transformatie ondergaat als in andere stadsdelen volgens de mensen is gebeurd.

De realisatie van de wensen van gebruikers voor de toekomst vereist dat het plein wordt gezien als een podium dat gedurende de dag van functie wisselt, om zo tegemoet te komen aan de diverse behoeften van handel, ontspanning, en cultuur.

7. Bijlage:Samenvatting van de belangrijkste punten uit de verdiepende gesprekken met verschillende groepen

Gesprek 1 - Gemengde groep in het glazen huis

1. Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?

De deelnemers aan gesprek 1 benadrukten de noodzaak om van Plein '40-'45 een levendige, bruisende en veilige ontmoetingsplek te maken, die zowel overdag als 's avonds aantrekkelijk is.

Belangrijke thema's waren:

- *Groen en sfeer:* Er is een sterke wens om de huidige "kale vlakte" of "stenen vlakte" te transformeren door middel van meer groen. Dit groen moet intimiteit creëren, beschutting bieden tegen hitte, en leiden tot meer gezellige zitjes, priëlen, of plekken waar men zich veilig voelt.
- *De Markt en diversiteit:* Hoewel de markt wordt gewaardeerd voor boodschappen, wordt deze door velen als te groot ervaren (er werd gesproken over 150 kramen) en zou deze idealiter verkleind worden (bijvoorbeeld tot de helft)„„. De deelnemers pleiten voor een diverser en kwalitatiever aanbod„„ inclusief biologische en gezondere keuzes, en meer variatie dan alleen eenzijdig aanbod.
- *Levendigheid in de avond:* Het plein is 's avonds nu nauwelijks in gebruik ("niks te zoeken"), wat als een gemis wordt ervaren. Gewenste levendigheid na sluitingstijd van de markt omvat terrassen en horeca.
- *Ontmoeting en integratie:* Het plein moet een plek zijn waar mensen van alle culturen en achtergronden elkaar ontmoeten. Er is behoefte aan specifieke ontmoetingsplekken voor jong en oud, zoals een plek voor Surinamers om samen te zijn en algemene plekken om gezellig te praten.
- *Watergebruik:* Het water aan het plein is momenteel niet gebruikt en moet aantrekkelijker gemaakt worden met bankjes, steigers/prieeltjes, of zelfs waterfietsen in de zomer.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

De verzamelde verhalen uit gesprek 1 bieden de volgende inzichten voor het toekomstig gebruik van Plein '40-'45:

- *Van functioneel naar sociaal recreatief:* Het plein moet de stap maken van een puur functionele (markt, boodschappen) en verkeersintensieve ruimte naar een sociale en recreatieve bestemming„„. Dit vereist het creëren van rustige zones en plekken om te ontspannen en te "chillen" zonder weggestuurd te worden.

- *Beleving boven noodzaak:* Mensen willen het plein niet alleen bezoeken omdat ze iets nodig hebben, maar omdat het gezellig en prettig is„. Dit wijst op een verschuiving waarbij de kwaliteit van de tijd die men doorbrengt op het plein, even belangrijk wordt als de efficiëntie van boodschappen doen.

- *Meerwaarde door multifunctionaliteit:* Om levendigheid in de avonduren te garanderen, moet het plein multifunctioneel worden, waarbij het na de markt overschakelt naar horeca (terrassen) en culturele/sociale activiteiten (podium, ontmoeting).

- *Prioriteit voor voetgangers en verblijf:* De overlast van verkeer (vrachtwagens, hardrijdende fietsers, auto's), en het gebrek aan veilige parkeerplaatsen, tonen aan dat toekomstige plannen prioriteit moeten geven aan voetgangers en de verblijfskwaliteit. Verplaatsing van parkeerplaatsen naar een garage is een sleutelinzicht.

- *Inclusieve zorg voor kwetsbare groepen:* Er is een duidelijke wens om rekening te houden met diverse doelgroepen. Dit omvat het bieden van zitplekken voor ouderen, veilige speelplekken voor kinderen, en het bieden van een plek voor specifieke culturele groepen (bijvoorbeeld Surinamers).

3. Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

Op basis van de discussie en de individuele wensen, kunnen de volgende adviezen aan de gemeente worden gegeven:

Fysieke inrichting en sfeer:

- *Markt/Pleinherziening:* Verklein de markt (bijvoorbeeld tot de helft of drie dagen per week)„„ en gebruik de vrijgekomen ruimte voor permanente en seizoensgebonden recreatieve functies.
- *Groen en intimiteit:* Investeer in uitgebreide groenvoorzieningen (bomen, hagen, plantenbakken) om intimiteit en verkoeling te creëren, en plaats comfortabele zitjes en priëlen.
- *Waterpromotie:* Maak het watergebied functioneel en gezellig door het plaatsen van bankjes en het creëren van een steiger. Verwijder obstakels (zoals het houten restaurantgebouw) om het uitzicht op het water te openen.
- *Verkeer en parkeren:* Verplaats parkeerplekken (inclusief langs het marktplein) naar een uitgebreide parkeergarage„„. Zorg voor een duidelijke en veilige verkeersafbakening om vrachtwagens en snel (fiets)verkeer te weren van speel- en wandelgebieden.

Sociale en culturele programmering:

- *Avondprogramma:* Zorg voor levendige avondprogrammering door het aanbieden van een podium voor amateurs.
- *Culturele inclusiviteit:* Faciliteer diverse culturele activiteiten en vieringen, en ondersteun initiatieven voor specifieke ontmoetingsplekken, zoals voor Surinamers.
- *Horeca en aanbod:* Stimuleer de komst van diversere horeca met terrassen die ook in de avond open zijn, en moedig marktondernemers aan om biologische en kwalitatief hogere producten aan te bieden.

Faciliteiten en veiligheid:

- *Openbare voorzieningen:* Plaats gratis openbare toiletten voor zowel dames als heren, zodat mensen langer op het plein kunnen verblijven.
- *Verlichting:* Verbeter de verlichting voor een veiliger en aangenamer gevoel in de avonden, met zowel functionele als sfeerverlichting.

- *Architectuur:* Streef naar een mooiere stijl van bouwen (bijvoorbeeld Amsterdamse School) bij eventuele nieuwe projecten om het plein meer stijl en intelligentie te geven.

Om deze diverse behoeften te balanceren — van een rustig groen park tot een bruisende, commerciële en culturele hub — kan de gemeente het plein benaderen als een podium dat gedurende de dag van functie wisselt. Overdag de (verkleinde) markt, en in de avond de terrassen en optredens.

Gesprek 2 - Buurtmoeders

1. Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?

De belangrijkste punten die in dit gesprek zijn besproken, richten zich op de huidige cruciale functies van Plein '40-'45 en de gewenste verbeteringen om het plein veiliger, groener en meer een ontmoetingsplek te maken.

- *Markt en boodschappen:* Het plein wordt gezien als een zeer belangrijke plek voor boodschappen voor zowel een kleine als een grote beurs. De markt is essentieel vanwege de betaalbaarheid en de grote diversiteit aan producten, waardoor bewoners alles wat ze nodig hebben op één plek kunnen vinden. Voor mensen in armoede is de markt van groot belang, omdat ze tegen sluitingstijd producten vaak voor meer dan de helft goedkoper kunnen krijgen. Het plein, inclusief de supermarkten, wordt door deelnemers als een "zegening" ervaren. De wens is dan ook dat deze functie behouden blijft.
- *Sociale functie en ontmoeting:* Het plein fungeert als een vitale ontmoetingsplek voor de buurt. Voor veel dames is een bezoek aan de markt een echt uitje en een vorm van ontspanning, waarbij ze mensen en familieleden tegenkomen. Sommige deelnemers beschouwen het plein als een plek waar eenzame mensen een praatje kunnen maken. De verbinding tussen mensen van allerlei culturen op het plein wordt als heel waardevol beschouwd.
- *Veiligheid en sociale controle:* Veiligheid is een cruciaal thema. Hoewel sommige bewoners zich overdag veilig voelen, zijn er zorgen over incidenten in het verleden en de aanwezigheid van groepen die het gevoel van onveiligheid vergroten, zoals mannen die alcohol drinken bij het glazen huis. De wens voor meer veiligheid is vooral belangrijk voor vrouwen en kinderen. De inzet van Buurtmoeders en street coaches wordt genoemd als een effectieve manier om de veiligheid en sociale controle te verbeteren, vooral 's avonds.
- *Inrichting en groen:* Er is grote behoefte aan meer groen (bomen, plantenbakken) om het plein mooier, gezelliger en koeler te maken in de zomer. Ook het water en de omgeving daarvan moeten aantrekkelijker gemaakt worden, met meer bankjes en café-achtige zitplaatsen.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

De wensen van de bewoners, bezoekers en ondernemers voor het plein '40-'45 zijn niet gericht op een complete herziening, maar op het optimaliseren en versterken van de huidige functies, met de nadruk op verblijfskwaliteit en veiligheid.

- *Verbeter de verbinding rond water en groen:* Het plein moet meer worden dan alleen een plek om te winkelen; het moet een ontspannen verblijfsgebied worden. Bewoners zien graag dat de waterkant optimaal wordt benut door de aanleg van cafétjes, lounges en meer bankjes. Deze

zitplaatsen moeten gericht zijn op de ouderen die even willen uitrusten tijdens een rondje. Groen wordt niet alleen gewenst voor de esthetiek, maar ook voor de gezondheid en als verkoelende factor in de zomer. Het groen zou vooral achter de markt en rond het water moeten komen, in plaats van midden op de markt.

- *Creëer veilige en inclusieve ontmoetingsplekken:* De huidige zitplekken, zoals die bij het glazen huis, worden door vrouwen gemeden vanwege onveilige groepen (alcoholgebruikers). De toekomstwensen vereisen veilige en uitnodigende zitjes op verschillende plekken, eventueel met een rugleuning, en niet de grote blokken die nu vaak als tafel of rommelplaats worden gebruikt. Het is nodig om betere faciliteiten voor kinderen en jongeren te creëren, bijvoorbeeld door het opknappen van de verloederde speeltuinen en het aanbieden van plekken voor alle leeftijdscategorieën, wat nu ontbreekt. Sommige deelnemers benadrukken dat er tevens een gemis is aan een specifieke winkel, zoals een winkel voor garen en naaispullen, die men nu elders moet zoeken.

- *Viering en culturele verrijking:* Naast de standaard Nederlandse feesten is er een sterke wens om feesten en vieringen van andere culturen te erkennen en te faciliteren op het plein, zoals het Suikerfeest. De wens bestaat dat het plein een plek wordt voor gezinsvriendelijke vieringen, waaronder braderieën en springkussens.

3. Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

De gemeente kan de gewenste toekomstverhalen realiseren door gerichte investeringen in infrastructuur, veiligheid en sociale initiatieven, terwijl de kernfunctie van de markt onaangetast blijft.

Focus op veiligheid en sociale inzet:

- *Verhoog toezicht door straatcoaches:* Zorg voor meer street coaches op het plein, met name in de avonduren, aangezien zij de buurt en de bewoners kennen, wat helpt bij het aanspreken van jongeren en het vergroten van de veiligheid.
- *Pak onveilige gebieden aan:* Neem maatregelen om de onveilige sfeer rond de zitplaatsen bij het glazen huis (waar alcohol wordt gebruikt) te verbeteren, zodat vrouwen en gezinnen deze plekken ook durven te gebruiken.
- *Beveiliging bij water:* Overweeg het plaatsen van hekjes langs de waterkant om de veiligheid voor (kleine) kinderen te garanderen.

Verbeter inrichting, groen en watergebruik:

- *Zitgelegenheid optimaliseren:* Plaats meer bankjes rondom het water, in de vorm van cafés, lounges, of bankjes die specifiek geschikt zijn voor ouderen. Overweeg het vervangen van de huidige grote, rommelige banken door stoelen met een rugleuning, of kleinere, aparte zitjes.
- *Groenvoorziening realiseren:* Zorg voor meer en goed onderhouden groen (bomen, grote plantenbakken) om de esthetiek en het leefklimaat te verbeteren, met name achter de markt.
- *Speeltuinen opknappen:* Investeer in het opknappen van de speeltuinen, en voorzie ze van een zachte vloer om verwondingen bij kinderen te voorkomen.

Beheer en logistiek:

- *Bestrijding van afval:* Installeer meer en grotere afvalcontainers op het plein, specifiek voor marktbezoekers, om het zwerfvuil en de overlast van natte bladeren tegen te gaan.
- *Infrastructuur aanpakken:* Herzie de bestrating/stoep langs het water, die nu als gevaarlijk wordt ervaren voor ouderen, mensen met rolstoelen en kinderwagens.

Cultureel en economisch aanbod:

- *Diverse vieringen faciliteren:* Steun initiatieven die culturele vieringen van de diverse bevolkingsgroepen op het plein faciliteren (bijvoorbeeld voor het Suikerfeest).
- *Aanbod eten en winkels verbreden:* Overweeg de vestiging van kleine restaurantjes of eettentjes in het winkelcentrum naast de HEMA, waar mensen snel iets kunnen eten tijdens het winkelen. Overweeg de mogelijkheid voor specifieke winkels, zoals een winkel voor garen/naaispullen.

Analogie: Het plein is nu als een goed gevulde, maar wat rommelige bijkeuken. De markt zorgt ervoor dat iedereen goed te eten heeft (boodschappen), maar de bewoners willen dat het ook een comfortabele woonkamer wordt (ontmoeting, groen, veiligheid) waar je graag verblijft, in plaats van alleen snel doorheen loopt.

Gesprek 3 - Jongens

1. Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?

Oudere jongeren

De meest cruciale knelpunten die door de oudere jongeren naar voren werden gebracht, zijn gerelateerd aan het welkom-gevoel en de bruikbaarheid van het plein.

- *Niet welkom/weggestuurd:* Jongeren voelen zich niet welkom op Plein '40-'45 en worden vaak door de politie weggestuurd als ze in groepen van drie tot zes personen samenkomen om te zitten of te chillen.
- *Gebruik:* Het plein wordt momenteel voornamelijk gebruikt als doorgaansplek of om snel boodschappen te doen, niet als een plek om te verblijven of te ontspannen.
- Winkelaanbod: Er is een groot tekort aan kledingwinkels voor jongeren (met name streetwear merken zoals Nike en Adidas), waardoor ze naar de stad moeten om te shoppen.
- *Fatbikes:* De regels rondom fatbikes en scooters zorgen voor frustratie, aangezien zij niet op het plein mogen rijden of parkeren, en bij parkeren beslag wordt gelegd of ze worden weggesleept.
- *Veiligheid/verlichting:* De verlichting op en rond het plein, met name op de paden en bij het water, is onvoldoende, wat 's avonds en 's nachts leidt tot een onveilig gevoel.

Jonge jongeren / kinderen

De jonge jongeren focussen sterk op activiteit, sport en voorzieningen die specifiek voor hen bedoeld zijn.

- *Sport en chillen:* Er is een sterke wens voor de aanleg van een voetbalveld (liefst met gras) en/of een basketbalveld op het plein. Daarnaast willen ze een afgesloten plekje of gebouwtje op het plein waar jongeren binnen kunnen zitten, films kijken, en eventueel PlayStation-activiteiten doen met begeleiders.
- *Betaalbaarheid en Wifi:* De kosten voor snacks en drinken in de winkels/automaten op en rond het plein worden als te duur ervaren (€3 voor een chipzakje of drankje). Ook is de gemeentelijke wifi op het plein vaak niet werkend, wat de veiligheid en bereikbaarheid vermindert.
- *Netheid en milieu:* Het water op Plein '40-'45 wordt als vies ervaren door mensen die plastic en blikjes erin gooien, wat slecht is voor vogels en vissen. Er is behoefte aan meer en grotere afvalbakken.
- *Veiligheid en overlast:* Zij ervaren overlast en onveiligheid door groepen dronken mensen die schreeuwen en vechten, vooral 's avonds bij het café/bierhuis.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

Oudere jongeren
De inzichten wijzen op de noodzaak om van Plein '40-'45 een echte verblijfsplek te maken, in plaats van alleen een functionele doorvoerplek.

- *Sociale Inclusie:* Het grootste inzicht is dat de herinrichting moet leiden tot een actieve cultuurverandering waarin jongeren, zelfs in groepen, zich geaccepteerd en welkom voelen om te ontmoeten en te chillen.
- *Functionele Ontspanning:* Er moeten meer aantrekkelijke en goed verlichte bankjes komen op rustigere plekken, bijvoorbeeld bij het water of achter het stadhuis/glazen huis, zodat jongeren niet op kale of onveilige plekken hoeven te zitten.
- *Commerciële Diversiteit:* Er is een duidelijke vraag naar een gevarieerder winkelaanbod dat aansluit bij de behoeften van jonge bewoners, zodat zij hun 'sociale winkelfunctie' in de buurt kunnen vervullen.

Jonge jongeren / kinderen
De inzichten benadrukken dat het plein een veilige, betaalbare en georganiseerde recreatieve ruimte moet bieden.

- *Gereguleerde vrije tijd:* De wens voor sportvelden, een buurthuis/jongerenplek en activiteiten (zoals PlayStation of toernooien) wijst erop dat georganiseerde recreatie wordt gezien als een middel om verveling en de daaruit voortvloeiende overlast of onveiligheid (zoals vuurwerk of hangen) tegen te gaan.
- *Betaalbare basisvoorzieningen:* De betaalbaarheid van simpele consumpties en de functionaliteit van openbare diensten (zoals gratis gemeentelijke wifi en watertappunten) zijn cruciaal voor de dagelijkse bruikbaarheid en veiligheid van het plein voor deze groep.
- *Groen als sfeermaker:* Groen moet niet alleen om esthetische redenen worden toegevoegd (bomen, planten), maar ook om het plein gezelliger te maken en een betere plek te creëren om te zitten,.

Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

Oudere jongeren
De adviezen richten zich primair op het verbeteren van de sociale infrastructuur en het verblijfsklimaat voor jongeren.

- *Stop wegsturen:* Er moet een duidelijk beleid komen dat jongeren niet langer door de politie worden weggestuurd als ze in kleine groepen samenkomen op het plein, om zo een gastvrije sfeer te creëren.
- *Plaats strategische bankjes:* Investeer in meer, aantrekkelijkere en goed verlichte bankjes en zitplekken op rustigere locaties, zoals rondom het water of achter het stadhuis, weg van de directe drukte.
- *Stimuleer jongerenwinkels:* Geef de dringende behoefte aan streetwear kledingwinkels (bijv. Nike, Adidas) door aan de ondernemers/verhuurders van het winkelcentrum, aangezien dit een belangrijke trekpleister en sociale functie voor jongeren vormt.
- *Oplossing Fatbikes:* Zoek naar een duidelijke en veilige oplossing voor het parkeren van fatbikes, zodat jongeren hun fietsen veilig kwijt kunnen zonder angst dat ze worden weggesleept of gestolen,,.
- *Sportvoorzieningen:* Realiseer concrete sportmogelijkheden, zoals een basketbalveld of voetbalveld op het plein.

Jonge jongeren / kinderen
De adviezen van de jonge jongeren benadrukken een schonere, betaalbaardere en veiliger omgeving met gerichte activiteiten.

- *Jongerenruimte creëren:* Ontwikkel een klein, afgesloten gebouwtje/plek op het plein waar jongeren binnen kunnen samenkomen, films kijken of gamen, eventueel in samenwerking met jongerenwerk.
- *Verbeter veiligheid 's avonds:* Verbeter de verlichting op en rond het plein (bijvoorbeeld door meer lantaarnpalen of grote lampen op gebouwen te richten). Zorg voor toezicht door straatcoaches in plaats van alleen politie. Overweeg maatregelen tegen overlast door dronken personen, zoals het eventueel later sluiten van het 'bierhuis' of het beperken van de verkoop.
- *Schoon water en groen:* Zorg voor schoner water door het plaatsen van afvalbakken langs het water en door betere afspraken met de marktkooplui over opruimen. Voeg meer groen toe op het plein, eventueel met bomen in het midden van vierkante zitje. Plaats hekken bij het water om veiligheidsredenen voor kleine kinderen.
- *Wifi en betaalbaarheid garanderen:* Zorg ervoor dat de gemeentelijke wifi op het plein goed werkt. Zorg tevens voor betaalbare opties voor eten en drinken (bijv. watertappunten en goedkope snacks).

3. Verschillen en overeenkomsten tussen 'Jonge jongeren' en 'Oudere jongeren'

Verschil in focus, maar gedeelde wens om het plein te gebuiken

- *Oudere jongeren:* Sterke focus op het niet welkom voelen en weggestuurd worden door politie. Grote behoefte aan specifieke kledingwinkels (streetwear). Behoefte aan meer bankjes en zitplekken. De wens voor een levendige ontmoetingsplek,. Zorgen over veiligheid en gebrek aan verlichting.
- *Jonge jongeren:* Focus op betaalbaarheid (snackprijzen, watertappunt). Grote wens voor sportvoorzieningen (voetbal/basketbal). Problemen met de werkende gemeentelijke wifi. Zorgen over de netheid van het water.

Vergelijkbare toekomstbehoeften

- *Oudere jongeren:* De toekomstwens draait om sociale acceptatie en het vermijden van weggestuurd worden, waarbij het plein de functie van een gratis en toegankelijke chillplek overneemt. Verlichting is cruciaal voor de veiligheid op nieuwe chillplekken. Het plein moet voor hen een levendige plek zijn waar je kunt ontspannen,. Beide groepen willen dat het plein wordt opgewaardeerd met meer groen en zitplaatsen.
- *Jonge jongeren:* De toekomstwens bevat een georganiseerd en fysiek gebouwtje of centrum op het plein om activiteiten te faciliteren en overlast (door verveling) te voorkomen. De nadruk ligt op een schone omgeving (water, bankjes, afval).

Vergelijkbare adviezen aan de Gemeente

- *Oudere jongeren:* Concreet advies over handhaving (stop met wegsturen),. Advies om winkels te beïnvloeden (streetwear). Wens voor een basketbalveld.
- *Jonge jongeren:* Advies om basisvoorzieningen te garanderen: zorg voor werkende wifi en watertappunten. Advies om een voetbalveld te bouwen, en een jongerenruimte te creëren. Wens voor straatcoaches/toezicht in plaats van politie.
- Beide groepen adviseren om meer bankjes te plaatsen, weg van de tramrails/drukte, en om de verlichting aanzienlijk te verbeteren. Beiden zien de behoefte aan meer sport- en activiteitenvoorzieningen.

Gesprek 4 - Moeders

1. Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?

De belangrijkste punten die naar voren kwamen in Gesprek 4 richten zich op het behoud van de markt, het aanpakken van vervuiling en het verbeteren van de openbare ruimte, veiligheid en voorzieningen:

Markt en betaalbaarheid:

- Marktbehoud is cruciaal en mag niet verdwijnen of minder aantrekkelijk worden, zoals gevreesd wordt door de negatieve ontwikkelingen op de Bos en Lommer markt,.
- De markt en winkels zijn essentieel omdat ze betaalbaar zijn, wat belangrijk is voor bewoners met lagere inkomens.
- De vrees bestaat dat de markt duurder wordt en dat parkeerkosten te hoog worden, waardoor minder mensen (met name van buiten Amsterdam) het plein bezoeken, wat de omzet van zowel marktkooplieden als winkeliers schaadt.

Afval en netheid:

- De huidige afvalsituatie wordt als een "ramp" en "zielig" ervaren. Er ligt veel zwerfafval, vooral na de markt op zaterdag..
- Er is behoefte aan grotere en meer afvalbakken ter vervanging van de huidige kleintjes.
- Er zijn problemen met zwervers die afvalbakken openbreken voor statiegeld, waardoor afval op de grond belandt.
- Handhaving is nodig om vervuiling, met name door bezoekers van buiten Amsterdam, tegen te gaan.

Openbare ruimte, groen en ontspanning:

- Er is een tekort aan comfortabele zitplekken (bijvoorbeeld met een rugleuning) op strategische locaties, zoals langs de weg en bij het water.
- De huidige bankjes zijn vaak rommelig en onhygiënisch (met achtergelaten eten en afval), wat muizen aantrekt.
- Het aanwezige groen wordt als "zielig" en slecht onderhouden ervaren, met een wens voor meer bloemen (zoals tulpen) en speeltjes/toestellen in het Gerbrandy Park.

Veiligheid en verlichting:

- De verlichting op het plein is 's avonds onvoldoende ("heel donker")„„ wat een gevoel van onveiligheid geeft, vooral op fietspaden en bij bouwlocaties.
- Er zijn zorgen over veiligheid voor kinderen en vrouwen, waarbij meisjes lastiggevallen worden in nabijgelegen parkjes en bossen.

Diversiteit en voorzieningen:

- Er is een gebrek aan variatie in winkelaanbod, met te veel Turkse en Marokkaanse winkels en een gemis aan grotere winkelketens (H&M, Primark) en een Nederlandse bakker.
- Er is een sterke wens voor meer faciliteiten voor vrouwen en gezinnen, zoals een (terugkeer van een) overdekt zwembad of sauna.
- Horecagelegenheden aan het plein worden als minder toegankelijk ervaren door gesloten gordijnen, waardoor men niet weet wat er binnen afspeelt.
- Betaalbare sociale huurwoningen zijn schaars geworden, wat weliswaar een signaal vanuit de buurt is, maar buiten de directe invloed van het pleinplan valt.
- Er is behoefte aan gratis en toegankelijke openbare toiletten op het plein, met name voor ouderen en zieken.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

De wensen voor het toekomstig gebruik van Plein '40-'45 laten zien dat bewoners, bezoekers en ondernemers een multifunctioneel plein willen dat zijn functie als betaalbare markt behoudt, maar tegelijkertijd een aangename en veilige verblijfsplek wordt.

Centrale inzichten:

- *Marktintegriteit is primair:* De markt is de economische en sociale ruggengraat van het plein, en het behoud ervan is direct gekoppeld aan het behoud van betaalbaarheid en de levendigheid van de omliggende winkels,. Elke verandering moet zorgvuldig worden geëvalueerd om te voorkomen dat het plein de dood van de Buitenveldertmarkt volgt.
- *Verblijfskwaliteit en hygiëne:* De huidige staat van de openbare ruimte (afval, vieze bankjes, slecht onderhouden groen) weerhoudt bewoners ervan om het plein te gebruiken voor ontspanning en ontmoeting. In de toekomst moet het plein een plek zijn waar men wil verblijven, niet alleen waar men noodgedwongen boodschappen doet. De zaterdagse drukte en vervuiling moeten structureel worden aangepakt om het plein ook voor buurtbewoners aantrekkelijk te houden.
- *Ontspanning en inclusiviteit:* Er is een grote behoefte aan meer diverse faciliteiten die specifiek gericht zijn op vrouwen, kinderen en gezinnen, zoals een zwembad/sauna of grotere, uitnodigende ruimtes voor activiteiten. De zitgelegenheid moet inclusief zijn, zodanig ontworpen dat zowel mannen als vrouwen zich comfortabel voelen om te zitten zonder de hele plek op te eisen.
- *Veiligheid door ontwerp en gebruik:* De beleving van onveiligheid 's avonds is hoog vanwege slechte verlichting en gesloten, ondoorzichtige horeca. Het plein moet letterlijk en figuurlijk lichter en opener worden. Goede verlichting, en het creëren van levendigheid 's avonds, is essentieel voor het veiligheidsgevoel.

3. Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

Op basis van de discussie in Gesprek 4 zijn de volgende adviezen aan de gemeente te formuleren:

Bescherm de economische kern (De markt en betaalbaarheid):

- Handhaaf de betaalbare parkeerregeling: Zorg ervoor dat de huidige regeling voor betaald parkeren gehandhaafd blijft om te voorkomen dat de kosten te hoog worden, waardoor bezoekers van buiten wegblijven en de markt verzwakt, zoals gebeurde op de Bos en Lommer markt.
- Ondersteun de diversificatie van winkelaanbod: Stimuleer de komst van winkels met meer variatie en trek grote, algemene ketens (zoals H&M en Primark) en ontbrekende traditionele voorzieningen (zoals een Nederlandse bakker) naar het winkelcentrum om de aantrekkingskracht voor een breder publiek te vergroten.

Verbeter afvalbeheer en handhaving drastisch:

- Plaats meer en grotere afvalcontainers: Vervang de huidige kleine prullenbakken door grotere exemplaren, met name op het plein en rondom de winkels, om de grote hoeveelheid afval van bezoekers en de markt op te vangen.

- Implementeer speciale afvaloplossingen: Overweeg aparte inzamelpunten voor statiegeldflessen en broodbakken/etenswarenbakken om zwerfafval te verminderen, zwervers te ontmoedigen afvalbakken open te breken, en muizenoverlast te bestrijden.
- Verhoog de handhaving/schoonmaak op zaterdag: Zet meer handhavers in tijdens de drukke zaterdagmarkt, of creëer een extra baan om direct na de markt zwerfvuil (zoals plastic zakjes) op te ruimen voordat het door de wind wordt verspreid.

Optimaliseer de openbare ruimte voor verblijf en veiligheid:

- Installeer Nieuwe, Comfortabele Zitplekken: Plaats meer bankjes met rugleuningen op diverse, strategische plekken (bv. langs fietspaden, bij het water, met uitzicht op de markt) om ontspanning en gezelligheid te bevorderen voor jong en oud.
- Verbeter de verlichting: Installeer betere en creatieve verlichting (bijvoorbeeld sensorlichtjes op fietspaden of tussen tegels, of een projector) op donkere en onveilige plekken op en rond het plein
- Creëer transparante horeca: Moedig horecagelegenheden aan om hun gevels opener te maken (meer glas, minder gesloten gordijnen) om de sociale controle en het veiligheidsgevoel te verbeteren.
- Faciliteer inclusieve sociale ruimtes: Zorg voor grotere en meer uitnodigende ruimtes voor maatschappelijke/culturele activiteiten, met voldoende voorzieningen (toilet en water), die geschikt zijn voor vrouwen en gezinnen, zoals een vergroot Glazen Huis.

Aanpakken van specifieke beveiligings- en groenpunten:

- Pak onveiligheid aan de randen aan: Onderzoek en neem maatregelen tegen de ongewenste groepsvorming in parkjes/bossen achter scholen en bouwlocaties waar kinderen zich onveilig voelen.
- Verbeter het onderhoud van groen: Zorg voor beter onderhoud van het bestaande groen en plaats meer bloemen en groenbakken om de uitstraling te verbeteren, eventueel door de banken op rommelige plekken te verwijderen of te vervangen door schonere alternatieven.
- Zorg voor openbare toiletten: Creëer gratis, toegankelijke openbare toiletten op het plein, gezien de behoeften van oudere en zieke bezoekers.

Gesprek 5 - Gemengde groep in het glazen huis

1. Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?

De discussie in Gesprek 5 concentreerde zich op de tegenstrijdige belangen en de noodzaak om het plein te transformeren van een louter praktische plek naar een multifunctionele ontmoetingsruimte.

Segregatie en gebrek aan neutrale ontmoetingsplekken:
Een belangrijk thema was de gesegregeerde aard van Amsterdam en de buurt, en het gebrek aan een centrale, neutrale plek waar diverse bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten. Bestaande voorzieningen zoals het Huis van de Wijk zijn niet uitnodigend genoeg, en plekken zoals de HEMA zijn te klein. Er is behoefte aan plekken waar gesocialiseerd kan worden zonder dat men de portemonnee hoeft te trekken.

De rol en de uitdagingen van de markt:
De markt is de primaire voorziening voor betaalbare boodschappen (vooral groente en fruit/AGF) en wordt gekoesterd vanwege de sociale interactie die het genereert.

- *Kwaliteit en diversiteit:* Bewoners uiten de wens voor een markt met een diverser en kwalitatiever aanbod, inclusief biologische producten en specifiek een bakker voor bruin brood, omdat het huidige aanbod als eenzijdig wordt ervaren.

- *Marktwerking vs. wens:* marktondernemers benadrukken dat zij reageren op de vraag van de consument; als het publiek om andere producten vraagt, dan moet de ondernemer dat durven op te bouwen. Ze stellen voor om parallel aan de bestaande, succesvolle migrantenmarkt een aanbod voor een ander publiek te creëren, bijvoorbeeld een kleine markt voor biologische producten, in plaats van de huidige doelgroep te wijzigen.
- *Logistiek en overlast:* De enorme drukte, vooral op zaterdag, leidt tot een gebrek aan gezelligheid en veroorzaakt overlast door dubbel geparkeerde auto's en onveilig verkeer over het fietspad. De markt is sinds 2019 "uit zijn voegen gegroeid" door de opheffing van de Bos en Lommer markt.

Veroudering, groen en monument:
Het plein wordt ervaren als een "kale vlakte" of "massa stenen", wat bijdraagt aan hittestress. Er is een sterke wens voor meer groen, bomen en zitgelegenheid. Het monument is een terugkerend punt van zorg; er is al 22 jaar strijd om het te beschermen tegen parkeren en om het toegankelijk te houden voor herdenkingen. Het watergedeelte aan de achterkant wordt als onderbenut beschouwd en moet aantrekkelijker gemaakt worden.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

De inzichten uit Gesprek 5 benadrukken dat het toekomstige Plein '40-'45 een balans moet vinden tussen het behouden van zijn economische kracht als betaalbare markt, en het creëren van een hoogwaardig, veilig, en sociaal verblijfsklimaat.

- *Integratie van economische en sociale aspecten:* Het is essentieel om te erkennen dat economische activiteiten (de markt) en sociaal-culturele aspecten niet los van elkaar staan, maar hand in hand kunnen en moeten gaan. Door de beleving en sfeer op en rond de markt te verbeteren, blijven mensen langer op het plein.

- *Levendigheid in de avond is cruciaal:* Het plein is nu vooral overdag functioneel. De wens is om het plein multifunctioneel te maken, zodat het ook 's avonds levendig en bruisend is,,. Dit kan door middel van culturele programmering, beeldschermen bij evenementen (zoals voetbalwedstrijden), of door de ruimte na de markt te gebruiken voor food trucks of terrasjes,. Levendigheid draagt ook bij aan de veiligheidsbeleving.

- *Groen moet slim geïntegreerd worden:* Groen moet niet alleen sfeer en ontspanning bieden, maar ook functioneel zijn tegen hitte. Omdat bomen de markt kunnen hinderen bij opbouw/afbouw, zijn creatieve oplossingen zoals pergola's, bloembakken en mooie bestrating nodig, die hoogte en beschutting creëren zonder de marktkramen te belemmeren.

- *Koesteren van de markt met kwaliteitsverbetering:* De markt moet behouden blijven en "gekoesterd" worden als een van de beste markten van Amsterdam. Verbeteringen moeten gericht zijn op het upgraden van de uitstraling (minder "armoedig"), het verbeteren van de logistieke faciliteiten voor ondernemers (laden en lossen), en het organisch laten groeien van de diversiteit, bijvoorbeeld door één keer per week een gespecialiseerd aanbod te faciliteren.

3. Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

Om de gewenste toekomstverhalen te realiseren, moet de gemeente zich richten op samenwerking, vergaande investeringen in infrastructuur en logistiek, en het actief creëren van sociale ruimtes.

Financiële en fysieke infrastructuur:

- Verhoogde investering: Er is meer dan de huidige 9 miljoen euro nodig om de ambities waar te maken, met suggesties om in de buurt van 30 miljoen te investeren.
- Beheer en onderhoud: Zorg ervoor dat het beheer en onderhoud van nieuwe groene en fysieke elementen (zoals plantenbakken en zitjes) vanaf het begin goed is geregeld om verloedering, zoals gebeurde op Bos en Lommer, te voorkomen.
- Duurzaamheid en innovatie: Investeer in een circulaire economie rond de markt, bijvoorbeeld door een zero-waste lab op te zetten voor groenteafval. Plaats elektrische panelen voor duurzame energie voor zowel winkels als marktondernemers om een financieel gezonde markt te creëren.

Verkeer, veiligheid en toegankelijkheid:

- *Verkeersmaatregelen:* Neem maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, zoals het aanpakken van het onveilige fietspad waar auto's en vrachtwagens overheen rijden. Overweeg de aanleg van een alternatief fietspad, mogelijk via de Kroonenburg singel, om de druk op het plein te verlagen.
- *Monumentbescherming:* Bevestig de bescherming van het monument door het plaatsen van fysieke afbakening, zoals stoepranden, om te zorgen dat er geen auto's meer op kunnen parkeren, terwijl de toegankelijkheid voor voetgangers en herdenkingen behouden blijft.
- *Parkeren betaalbaar houden:* Zorg ervoor dat parkeren betaalbaar blijft voor bezoekers van buiten de stad, aangezien hun komst essentieel is voor de omzet van de markt en winkels.

Sociale cohesie en pleinfunctionaliteit:

- Creëer vrije ontmoetingsruimtes: Faciliteer plekken waar mensen op alle uren van de dag, en zonder consumptieplicht, kunnen samenkomen, bijvoorbeeld door zitjes en bankjes te plaatsen langs het water.
- Samenwerking en dialoog: Organiseer vervolggesprekken en bijeenkomsten die verschillende belangen (bewoners, ondernemers, jongeren) aan dezelfde tafel brengen, aangezien dit leidt tot meer begrip en gemeenschappelijke doelstellingen.
- Ondersteun culturele en sportieve initiatieven: Stimuleer de organisatie van culturele activiteiten, vieringen, en sportevenementen (zoals de Herdenkingsloop) om de levendigheid te verhogen en de cohesie te versterken.

Gesprek 6 - Meiden

1. **Wat zijn de belangrijkste punten die in dit verdiepende gesprek zijn besproken?**

Deelnemers aan Gesprek 6 bezoeken Plein '40-'45 zeer frequent, variërend van dagelijks tot ongeveer vier keer per week. De voornaamste redenen voor dit bezoek zijn het doen van boodschappen op de markt (voor groenten en fruit) of in de winkels (zoals Albert Heijn), en het halen van iets te eten of te drinken. Sommige jongeren verblijven na school gemiddeld 2 tot 2,5 uur op het plein.

De algemene sfeer en de inrichting van het plein worden als negatief ervaren.

- *Leegte en gezelligheid:* Het plein wordt omschreven als een "leeg plein" en is buiten de marktdagen "helemaal niks'. Het is geen echte sociale ontmoetingsplek voor de deelnemers, die elkaar elders ontmoeten.

- *Winkelaanbod:* Het huidige winkelaanbod, met winkels als Wibra en Zeeman, bestaat uit "oudere winkels" die de jeugd niet meer aanspreken, waardoor jongeren liever naar andere plekken gaan om te winkelen.

- *Fysieke inrichting:* Er is een groot gebrek aan bankjes of plekken waar men rustig kan zitten en genieten van het eten. Het plein is te leeg en mist meer groen en kleur, afgezien van de bomen langs de weg en het water.
- *Afval en netheid:* Er ligt veel afval, achtergelaten door hangjongeren, en er zijn te weinig prullenbakken op het plein.
- *Sociale inclusiviteit en veiligheid:* Het plein biedt weinig plek voor jonge vrouwen en dames, omdat het vaak gedomineerd wordt door jongens en vriendengroepen. Hoewel sommige deelnemers zich veilig voelen, durven veel meiden op bepaalde tijdstippen niet te komen. Er zijn tevens te weinig plekken die niet gedomineerd worden door mannen.
- *Parkeren:* Over parkeren zijn de meningen verdeeld; sommige deelnemers vinden dat de geparkeerde auto's en de drukte het plein minder gezellig maken, terwijl anderen het gemis van voldoende en betaalbare parkeerplekken ervaren, wat vooral lastig is bij het doen van zware boodschappen.
- *Betaalbaarheid:* Het is cruciaal dat de producten en diensten op het plein betaalbaar blijven voor iedereen, ongeacht het budget.

2. Welke inzichten kunnen we hieruit halen voor de wensen voor het toekomstig gebruik van plein '40-'45?

Het belangrijkste inzicht is de noodzaak om van Plein '40-'45 een uitnodigende, inclusieve verblijfsruimte te maken, naast de essentiële marktfunctie.

- *Multifunctioneel gebruik:* De wens is dat het plein levendig is en activiteiten biedt op alle dagen van de week, niet alleen tijdens de marktdagen. Dit vraagt om een betere inrichting én meer georganiseerde evenementen.
- *Inclusieve ruimtelijke inrichting:* De toekomstige inrichting moet de verblijfskwaliteit verbeteren, met name door de toevoeging van gezellige zitplekken en tafels rondom de markt en bij het water, zodat bezoekers er kunnen ontspannen en rustig eten. Het plein moet zo worden vormgegeven dat het jonge vrouwen en gezinnen uitnodigt om er te verblijven.
- *Diversifiëring van aanbod:* Om jongeren aan te trekken, moet het winkelaanbod gemoderniseerd worden met bijvoorbeeld boetiekjes of kledingzaken zoals Zara. Er is ook een wens voor meer gelegenheid voor spelen, mogelijk door een speeltuin in de buurt.
- *Behoud van de marktfunctie:* De markt moet blijven en de betaalbaarheid van de producten moet gewaarborgd worden, aangezien dit de huidige sterke aantrekkingskracht en de sociale functie van het plein waarborgt.

3. Welke adviezen zijn er voor de gemeente om de gewenste toekomstverhalen van de bewoners, bezoekers en ondernemers te realiseren?

De deelnemers geven de volgende concrete adviezen aan de gemeente:

Optimaliseer de inrichting voor verblijf en esthetiek:

- Plaats voldoende bankjes en tafels (openbaar, niet behorend bij horeca) op het plein, met name rond de markt en bij het water, om rustige en ontspannen zitplekken te creëren..

- Voeg meer kleur toe door middel van bloemen en plantenbakken ter aanvulling op het bestaande groen, om het plein "vrolijker" te maken, waarbij het bestaande groen niet mag verdwijnen.
- Vergroot de capaciteit voor afval door meer en grotere prullenbakken op meerdere plekken te plaatsen om zwerfafval te verminderen.

Verhoog de sociale veiligheid en inclusiviteit:

- Zorg voor meer toezicht, straatcoaches en politie op het plein, met name 's avonds, om het gevoel van veiligheid te vergroten en de meiden die het plein mijden terug te laten keren..
- Creëer veilige ontmoetingsplekken die specifiek gericht zijn op dames en jonge mensen, mogelijk ook in een binnenruimte, om de dominantie van jongens- en vriendengroepen tegen te gaan.
- Organiseer meer gevarieerde evenementen om de buurt bij elkaar te brengen, los van de markt.

Moderniseer het aanbod en de voorzieningen:

- Trek moderne kledingwinkels en boetiekjes aan die de jeugd aanspreken.
- Overweeg de aanleg van een speeltuin voor (kleine) kinderen of jongeren in de buurt.
- Creëer meer veilige werkplekken in winkels of eetcafés, die aantrekkelijk zijn voor jonge vrouwen.

Hanteer een balans in parkeren en betaalbaarheid:

- Garandeer de betaalbaarheid van producten en diensten.
- Zorg voor een evenwicht in het parkeerbeleid; hoewel auto's voor drukte zorgen, zijn er voldoende en betaalbare parkeerplekken nodig voor degenen die zware boodschappen komen doen.